

**Factsheet
post-COVID (tweeminutendebat)
15 juni 2023**

Onderwerp: post-COVID	
Kernboodschap	• Het kabinet maakt zich zorgen over mensen die langdurige klachten ervaren na een besmetting met COVID-19. • Post-COVID voorkomt deelname aan de arbeidsmarkt, creëert extra druk op onze zorg en heeft een grote invloed op de levens van mensen. • Daarom zet het kabinet in op 3 sporen: ◦ Internationaal via Europese coördinatie ◦ Kennisagenda ◦ Expertisenetwerk • Op 1 juni is de Kamer middels een separate brief uitgebreider geïnformeerd over de stand van zaken rond post-COVID (toegezegd bij debat 8 maart nav EU Gezondheidsraad) waaronder het startschot mbt de inrichting van de meerjaren onderzoeksagenda en het expertisenetwerk. <i>Europese coördinatie</i> • Wetenschappelijk onderzoek is cruciaal voor het verbeteren van de diagnose en behandelmethoden rondom post-COVID. • Op de EU-Gezondheidsraad van 14 maart 2023 heeft Nederland opgeroepen tot intensievere Europese coördinatie en het vormen van een Europees expertisenetwerk post-COVID. Daarnaast heeft de Europese Commissie sinds 2020 ruim 50 miljoen euro vrijgemaakt voor onderzoek naar post-COVID. <i>Kennisagenda</i> • ZonMw heeft 1 juni een opdracht gekregen voor het opstellen van een overkoepelende kennisagenda. • Dit moet inzicht bieden in wat er nationaal en internationaal gedaan wordt en welk kennishiaten er zijn. • De kennisagenda zal in de tweede helft van 2023 gereed zijn. ZonMw is voor de ontwikkeling van de kennisagenda onder andere in contact met de Federatie Medisch Specialisten (FMS) en het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG), NFU en C-Support. • In de voorjaarsbesluitvorming is budget geclaimd voor een meerjarig onderzoeksprogramma mede volgend uit de kennisagenda. ZonMw zal in afstemming met betrokken partijen de geïnventariseerde kennis en lopende (inter)nationale onderzoeken communiceren richting het publiek. Daarbij heeft VWS hen verzocht waar mogelijk resultaten tussentijds te communiceren. Ook heeft VWS extra aandacht gevraagd voor het betrekken van patiëntenorganisaties. <i>Expertisenetwerk</i> • Naar aanleiding van de motie van de leden Hijink en Paulusma worden gesprekken gevoerd met NFU, C-support en ZonMw over de wijze waarop een expertisenetwerk het beste vormgegeven kan worden. • Het expertisenetwerk post-COVID heeft drie doelstellingen: 1. Kennisdeling voor patiënten en zorgverleners, 2. Kennisvergaring/onderzoek in UMC's en 3. Behandeling/zorg in het kader van onderzoek in perifere ziekenhuizen • In de voorjaarsbesluitvorming is € 32,25 mln beschikbaar voor de oprichting hiervan en meerjarig onderzoek dat mede volgend uit de kennisagenda vanuit het expertisenetwerk kan plaatsvinden. • Op 1 juni jl. de brief naar de Tweede Kamer gestuurd. Daarin wordt ingegaan op het tot stand brengen van een meerjarig programma onderzoek en kennisdeling over post-COVID. • Op dezelfde dag is in dit kader een opdracht verstuurd aan ZonMw om een voorstel te doen voor het vormgeven van een expertisenetwerk en onderzoeksprogramma post-COVID. • Het expertisenetwerk heeft als overkoepelend doel het vergroten van kennis en expertise over post-COVID voor diagnose, behandeling en het optimaliseren van zorg en het delen hiervan met de zorgpraktijk en

	• patiënten. Het voorstel van ZonMw wordt eind juni verwacht. • Na goedkeuring daarvan door het ministerie van VWS kan ZonMw met de daadwerkelijke invulling ervan van start gaan.
Argumentatie	• Er is nog veel onduidelijk over de diagnose en mogelijke behandeling van post-COVID. Onderzoek is daarom van het grootste belang. • Inzet is erop gericht om beschikbare kennis over diagnose en effectieve behandelingen beter te delen en om onderzoek zo gericht mogelijk in te zetten op hiaten in de beschikbare kennis. Hiermee wordt beoogd om onderzoek te richten op de dingen die we nog niet weten. • Om te identificeren welke kennis nog mist en (nog) niet onderzocht wordt heeft VWS ZonMw de opdracht gegeven voor het opstellen van een overkoepelende kennisagenda. • Om de ontbrekende kennis aan te vullen blijven we ook inzetten op meer Europese samenwerking rondom het uitwisselen en verbinden van kennis en onderzoeken. • Naast het doen van onderzoek is het van groot belang om kennis en expertise over post-COVID te bundelen. Daarom werkt VWS aan de oprichting van een expertisenetwerk post-COVID. We zijn met C-support, de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU) en ZonMw in gesprek over de wijze waarop dit het beste vorm gegeven kan worden. • Ook staan we in contact met zorgaanbieders en zorgverzekeraars om eventuele knelpunten in de financiering van behandeling te signaleren en tijdig partijen met elkaar in gesprek te brengen over passende vergoedingen voor deze nieuwe behandelingen. • Kortom, VWS is langs verschillende concrete sporen bezig om patienten met post-COVID perspectief te bieden. In een afzonderlijke brief eind mei wordt de Kamer hierover verder geïnformeerd.
Politieke afspraken (regeerakkoord, convenant, coalitieafspraken e.d.)	• <u>Motie Omtzigt</u> c.s. (bevorderen structureel meer onderzoek)¹: ZonMw heeft een voorstel ingediend voor een kennisagenda post-COVID. Verder bevordert VWS via ZonMw studies naar post-COVID, met name via het deelprogramma "COVID-19 aanhoudende klachten en nazorg". Afgedaan in de brief van 1 juni jl. • <u>Motie Hijink</u> c.s. (landelijk expertisecentrum)²: Na overleg met de veldpartijen werken NFU en C-support de vormgeving van het expertisenetwerk nader uit. Afgedaan in de brief van 1 juni jl. • <u>Motie Paulusma</u> c.s. (biomedisch onderzoek)³: Via ZonMw lopen twintig onderzoeken naar post-COVID. Dertien van de twintig onderzoeken zijn biomedisch van aard, of bevatten een biomedische component. Bij de kennisagenda wordt bekeken welke onderzoeken nationaal en internationaal lopen, inclusief de biomedische onderzoeken, en welk aanvullend onderzoek nodig is. Afgedaan in brief van 1 juni jl.
Feiten & cijfers	<i>Financiering onderzoek</i> • VWS financiert via m.n. ZonMw onderzoek naar de diagnostiek, behandeling en organisatie van zorg van post-COVID. Hiervoor heeft ZonMw o.a. het deelprogramma 'COVID-19 aanhoudende klachten en nazorg' gestart. In totaal is tot nu toe ruim €14 miljoen ingezet. • Daarbovenop is voor het programma in onderzoek en kennisdeling nu in totaal €32,25 miljoen beschikbaar gemaakt in de periode 2023 tot en met 2026. Vanuit de voorjaarsbesluitvorming is € 27,25 miljoen vrijgemaakt. Daarnaast is € 5 miljoen afkomstig vanuit resterende middelen die bestemd waren voor het COVID-19 programma en andere programma's van ZonMw. • Voor het opstellen van de overkoepelende kennisagenda is maximaal € 175.000,- beschikbaar in 2023 en max. € 75.000,- in 2024 voor actualisatie.

¹ Motie 25295, nr. 1916, lid Omtzigt c.s.

² Motie 25295, nr. 1892, leden Hijink en Paulusma

³ Motie 25295, nr. 1909, lid Paulusma c.s.